

Datum 2024-07-16

Onderwerp Reactie Internetconsultatie "Besluit vervanging abonnementstarief Wmo 2015"

Hierbij ontvangt u de ambtelijke reactie van de gemeente Amsterdam op de internetconsultatie ten behoeve van het "Besluit vervanging abonnementstarief Wmo 2015". In dit besluit staan de regels over de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage, zoals deze in zullen gaan per 1-1-2026.

Algemeen

In het algemeen waarderen we dat het principe om inwoners weer te laten betalen naar wat ze kunnen dragen, weer kan worden gehanteerd door de invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage (in het vervolg afgekort tot: ivb). Dit zorgt ervoor dat Wmo-voorzieningen weer beter beschikbaar komen voor de meest kwetsbaren. We vinden het tevens fijn dat bij de vormgeving van de ivb als uitgangspunt is genomen om onnodige complexiteit te voorkomen. Op een aantal punten, zoals hieronder beschreven, vinden we het echter jammer dat dat niet gelukt is. Als laatste is het goed dat gemeenten nog steeds beleidsruimte hebben voor wat betreft keuze in welke voorzieningen vallen onder de eigen bijdrage, evenals het kunnen uitsluiten van bepaalde groepen inwoners.

Aantal noodzakelijke verbeterpunten

1. Uitzondering voor meerpersoonshuishoudens niet-AOW gerechtigd

Wij vinden het jammer dat er nog steeds een aparte regeling geldt voor de groep "meerpersoonshuishoudens niet-AOW gerechtigd". Inwoners uit deze categorie betalen met een inkomen tot 170% van het sociaal minimum de minimale eigen bijdrage. Dit in tegenstelling tot alle andere groepen, die met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum de minimale eigen bijdrage blijven betalen. Volgens uw eigen berekening betreft deze groep meerpersoonshuishoudens niet-AOW gerechtigd slechts 5% van de inwoners die een Wmo-voorziening hebben. We vragen ons af waarom deze uitzondering blijft bestaan, terwijl het zo'n kleine groep is en we juist onnodige complexiteit willen voorkomen. Daarnaast is het ook een uitzondering die niet altijd goed is te rechtvaardigen en discriminerend is, omdat de eigen bijdrage niet gelijk is voor alle mensen van dezelfde leeftijdsgroepen.

2. Hogere eigen bijdrage dan de kostprijs

In uitzonderlijke gevallen kan de eigen bijdrage boven de kostprijs uit komen. Dit geldt, zoals u zelf heeft berekend voor ongeveer 1% van de Wmo-cliënten, die uitsluitend huishoudelijke hulp heeft. Er wordt door dit besluit de mogelijkheid aan gemeenten geboden om cliënten een lagere eigen bijdrage op te leggen. Maar deze wordt dan niet meer uitgevoerd door het CAK, maar moet door de gemeente zelf worden uitgevoerd.

- Wij pleiten ervoor dat u formeel mogelijk maakt dat de eigen bijdrage de kostprijs te boven mag gaan. Daardoor heeft een cliënt de keuze tussen twee opties, namelijk de hogere eigen bijdrage te betalen, of de zorg zelf te regelen. Met de huidige formulering is het de vraag of het daadwerkelijk een *kan*-bepaling is, of dat cliënten in bezwaar kunnen gaan tegen gemeenten die deze mogelijkheid niet bieden in hun regels en/of deze optie zelfs uitsluiten. Gemeenten worden nu uitzonderingsconstructies opgelegd en er kunnen onnodige discussies ontstaan.

- Voor onze gemeente, maar waarschijnlijk geldt dit voor meerdere gemeenten, is het daarbij niet uitvoerbaar om cliënten maximaal een eigen bijdrage te laten betalen ter hoogte van de kostprijs, omdat zij een lage ondersteuningsvraag hebben. Wij weten immers niet wat het inkomen en/of vermogen is van een inwoner, dus wij weten ook niet hoeveel eigen bijdrage een inwoner betaalt/gaat betalen.

3. *Anticumulatie*

Bij de gemeente komt de verantwoordelijkheid te liggen om te controleren of iemand uit het huishouden o.a. ook een algemene voorziening met een duurzame hulpverleningsrelatie heeft, danwel Wlz-zorg ontvangt, om te voorkomen dat het huishouden meerdere eigen bijdragen moet betalen. Dit is echter vrij arbeidsintensief, kostbaar en foutgevoelig. Wij pleiten ervoor om samenloop met de algemene voorziening met duurzame hulpverleningsrelatie los te laten, evenals de maatwerkvoorziening "vervoer" uit te sluiten van de check op anticumulatie. Daarnaast zouden we graag zien dat de controle op samenloop tussen de eigen bijdrage voor de Wmo en de Wlz, blijft liggen bij het CAK.

Als gemeente kunnen we niet zien of er binnen het huishouden (door de cliënt en/of zijn/haar partner) gebruik wordt gemaakt van een algemene voorziening met een duurzame hulpverleningsrelatie en in hoeverre er bijvoorbeeld wordt afbetaald op een woningaanpassing, of dat er een hulpmiddel aanwezig is. We hebben slechts beperkt zicht op het voorzieningen-gebruik op huishoudniveau. De gemeentelijke basisadministratie en systemen zijn ingericht op cliënt- en BSN-niveau.

De check op anticumulatie is daarnaast juist extra moeilijk uitvoerbaar bij de maatwerkvoorziening vervoer. In het besluit staat vermeld dat de gemeente bij de maatwerkvoorziening vervoer een afwijkende eigen bijdrage mag vragen (bijvoorbeeld een rit- of kilometerprijs), maar dat deze dan door de gemeente zelf of door de aanbieder geïnd moet worden. In de huidige situatie gebeurt dit ook al veel: de vervoerder int hierbij de rit- of kilometerprijs. Als in deze situatie een check op anticumulatie moet plaatsvinden, dan is dat niet uitvoerbaar. De vervoerder zou dan moeten checken of de cliënt andere voorzieningen heeft lopen, niet alleen voor de Wmo maar ook voor de Wlz en niet alleen op cliëntniveau maar ook op huishoudniveau. Dit kan de vervoerder niet checken, waardoor de anticumulatieregels in deze situatie niet uitvoerbaar zijn. Bovendien zou dit betekenen dat een cliënt met andere voorzieningen onbeperkt (gratis) gebruik zou kunnen maken van een maatwerkvoorziening vervoer. Indien deze aanname klopt, zien wij graag dat de samenloop met de eigen bijdrage vervoer wordt uitgesloten.

Wat betreft de anticumulatie met de Wlz, moet er door de gemeente handmatig een Wlz-check worden gedaan aan de hand van het Wlz-register. Ook dit is erg arbeidsintensief, kostbaar en foutgevoelig. Ook hierbij weten we niet altijd hoe het huishouden eruit ziet

Deze opmerkingen gelden nog sterker wanneer ook veranderingen in het huishouden gevolgen hebben voor de controle op anticumulatie en dat dit gevolgen heeft voor de eigen bijdrage die inwoners moeten betalen.

4. *Kostprijbewaking voor hulpmiddelen en woningaanpassingen*

- Kostprijbewaking heeft weinig zin voor hulpmiddelen die in een huurconstructie worden verstrekt, zoals bij ons het geval is. We willen ervoor pleiten dat gemeenten, die een huurconstructie hanteren, aan het CAK de (all-inclusive) huurprijs doorgeven die zij betalen aan een leverancier. Het CAK kan op basis hiervan ook goed de hoogte van de eigen bijdrage

vaststellen. Het is voor ons namelijk arbeidsintensief om van alle uitstaande hulpmiddelen de kostprijs te bepalen. Daarvoor moeten we namelijk ten eerste met leveranciers bepalen welke hulpmiddelen exact uitstaan, terwijl de gehuurde hulpmiddelen tussentijds kunnen worden vervangen, zonder dat wij daar zicht op hebben. Daarnaast is het lastig om een actuele kostprijs te bepalen.

- We kunnen slechts *per huishouden* één kostprijs tegelijk laten bewaken door het CAK. Bij meerdere hulpmiddelen of woningaanpassingen *per huishouden* moeten de kostprijzen serieel (achtereenvolgend) aan het CAK worden doorgegeven. Hierop moet door de gemeente dan ook wederom een huishoudcheck worden gedaan, terwijl gemeenten vooral zicht hebben op welke voorzieningen door één cliënt worden gebruikt, maar niet op huis-houdniveau. Dit is opnieuw erg arbeidsintensief. En de vraag blijft in ons geval ook welke voorziening vóór gaat, want op een woningaanpassing wordt maandelijks afbetaald, maar op een gehuurd hulpmiddel wordt niet afbetaald. Kan het dan zo zijn dat iemand 20 jaar lang een scootmobiel gebruikt en hiervoor een eigen bijdrage betaalt en pas gaat afbetalen op de woningaanpassing wanneer hij/zij de scootmobiel inlevert?
- Als gemeente zijn we overigens vaak ook niet betrokken of op de hoogte van de levering van hulpmiddelen. Het berichtenverkeer tussen leverancier en gemeente is er nog niet op ingericht dat meldingen over de levering aan ons kunnen worden doorgegeven, waardoor de gemeente niet op tijd de levering door kan geven aan het CAK. En we hierdoor dus inkomsten missen, juist vooral ook omdat de inning van de eigen bijdrage met terugwerkende kracht wordt teruggebracht van 12 naar 3 maanden.

Communicatie

Als laatste vragen we ons af wie wat doet in de communicatie naar inwoners? Het zou goed zijn daar zo vroeg mogelijk mee te starten, zodat inwoners weten wat zij kunnen verwachten. Vooral in de situatie dat zij een duurdere voorziening aan moeten gaan vragen, zoals een woningaanpassing en zij een hoger inkomen/vermogen hebben. Dan betalen zij mogelijk in het begin nog een lage eigen bijdrage, maar vanaf januari 2026 een (veel) hogere eigen bijdrage. Ze zouden dan nu al de keuze kunnen maken tussen de voorziening aanvragen en mogelijk een hogere eigen bijdrage op termijn betalen, of deze alsnog zelf regelen. Een woningaanpassing is immers niet gemakkelijk te verwijderen en men zit dan dus voor langere tijd vast aan een hoge(re) eigen bijdrage. Als gemeente zullen we ook op tijd de nieuwe situatie moeten uitleggen aan bestaande én nieuwe cliënten. We verwachten dat we hierbij op tijd gebruik kunnen maken van landelijk beschikbaar communicatiemateriaal.